

MAGYAR KÖNYVVIZSGÁLÓI KAMARA

Ikt.szám: EF/0013/2011.

dr. Orbán Viktor úr
a Magyar Köztársaság
miniszterelnöke részére

Budapest
Pf. 2.
1357

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

Értesüléseink szerint az elkövetkező Kormányülések valamelyikén többek között a vállalkozások adminisztrációs terheit csökkentő intézkedési csomag is megtárgyalásra kerül, melyben egyik javaslatként szerepelni fog a jogszabályi előírásokon alapuló könyvvizsgálat értékhatárának emelése.

Ezzel kapcsolatosan kérem a tisztelt Miniszterelnök urat, hogy a csatolt érveinket elolvasva és elfogadva tegyen meg mindent annak érdekében, hogy erre a lépésre ne kerüljön sor.

Budapest, 2011. február 1.

Tisztelettel:

Dr. Lukács János
elnök

1063 Budapest, Szinyei Merse u. 8. Levélcím: 1373 Budapest 5., Postafiók:587. Tel.: 473-4500; Fax: 473-4510

E-mail: mkvk@mkvk.hu • Honlap: www.mkvk.hu

Érvek a kötelező könyvvizsgálat értékhatárának megemlése ellen

1. A magyar mikro-, kis- és középvállalkozások adminisztrációs terhei közismerten magasak, az uniós átlag két-háromszorosa. Nem tartjuk azonban megalapozottnak a könyvvizsgálatot adminisztratív teherként beállítani. A könyvvizsgálat ugyanis nem más, mint annak ellenőrzése, hogy az egyébként jogszabályokban előírt dokumentációs, nyilvántartási, beszámolási kötelezettségeknek eleget tett-e a vállalkozás. Önmagában tehát a könyvvizsgálat nem jelent érdemi többlet-adminisztrációt a vállalkozások számára. Más (és sokkal messzebbre vezető) kérdés, hogy a gyakorlat azt mutatja, hogy sok vállalkozás valójában meg sem kísérli az előírt dokumentációs követelményeket teljesíteni addig, amíg azt egy külső ellenőrzés (akár hatósági revízió, akár könyvvizsgáló) meg nem követeli. Ebben az esetben valóban többlet-munkával járhat a hiányzó nyilvántartások, értékelések stb. előállításának ellenőrzés céljából, de ez nem az ellenőrzést végzőnek róható fel, hanem sokkal inkább a szabálytalanul eljáró vállalkozónak. Azok a társaságok, amelyek hosszú távon akarnak a piacon maradni, egészen másként állnak a könyvvizsgálói megbízás kérdéséhez, és szakmai segítségként fogják fel. A könyvvizsgálat – az ügyvédekhez, különféle tanácsadókhöz hasonlóan – egy értékteremtő, hasznot hozó szolgáltatást nyújt a megbízóinak. A könyvvizsgálónak ugyanis módja és lehetősége van a jogszabályi előírásokkal ellentétes döntések meghozatalát, könyvelési hibák elkövetését megelőzni, illetve azokat súlyosabb következmények nélkül feltárni, a tevékenységgel nem összefüggő költségelszámolásokat kiszűrni. A könyvvizsgáló folyamatos jelenléte, a vele folytatott konzultációk segíthetik a vállalkozókat abban, hogy kevesebb munkaidő-ráfordítással jussanak bizonyos számviteli és adózási kérdésekben helyes megoldásokra. A könyvvizsgáló időben figyelmeztetheti a vállalkozókat a jogszabályok tényleges, szándékolt vagy véletlen átlépésére, ezzel elkerülhető az adóhatósági szankció. Felhívhatja a vállalkozás figyelmét a kedvező finanszírozási lehetőségekre (pályázatokra, hitelekre). Ebből következően a könyvvizsgálat nem növeli, hanem éppen fordítva, csökkenti a vállalkozások jövőbeni adminisztrációs terheit: egy könyvvizsgáló által átnézett, rendezett számviteli nyilvántartás, véleményezett beszámoló esetén sokkal rövidebb ideig tart egy adóvizsgálat, egy támogatás ellenőrzése, illetve egy hitelképesség vizsgálat, és a vállalkozás számára általában kedvezőbb kimenetelű, mint ahol nem volt előtte könyvvizsgálat. A jogkövető cégvezetők a nagyobb horderejű döntéseik meghozatala előtt fokozottan támaszkodnak könyvvizsgálójuk véleményére, mérsékelve ezzel számos, esetenként igen súlyos anyagi kihatással járó rossz döntés meghozatalának kockázatát. Ezt számszakilag nehéz bemutatni, mivel ezek a veszteségek nem is jelentkeztek a cégeknél. Felméréseink szerint a könyvvizsgálók megbízóinak túlnyomó többsége maximálisan elégedett könyvvizsgálója munkájával, és az igénybe vett szolgáltatásért fizetett díjjal kapcsolatban sincs semmiféle kifogása. A könyvvizsgálat során minimális az olyan adatkérés, amely olyan információra irányul, amelyet a beszámoló alátámasztása, belső ellenőrzése amúgy is ne igényelne. A könyvvizsgáló kiszolgálása sem jelent tényleges többletköltséget, hiszen a könyvelés és beszámoló készítés (de a többi esetlegesen érintett szellemi foglalkozási terület is) jellemzően fix jellegű költség.
2. Ma a kettős könyvvitelt vezető vállalkozásoknak csak mintegy 10%-a kötelezett könyvvizsgálatra (ez nagyságrendileg 42.000 vállalkozás). A tervezett értékhatár-emeléssel ez az arány tovább csökkenne. Ez azt jelenti, hogy az intézkedés valójában még a kettős könyvvitelt vezető vállalkozásoknak is csak egy szűk szegmensét érintené, a teljes vállalkozói populáció esetében pedig valójában elenyésző a hatása. A könyvvizsgálói díj megspórolása nem biztos, hogy egyben költségcsökkenést is jelent ezen vállalkozásoknál, mivel olyan szakmai kérdések tekintetében (adózás, számvitel, cégjog stb.), amelyekben korábban a könyvvizsgáló is tudott útmutatást adni, kénytelenek lesznek külső szakértőhöz fordulni, természetesen díjazás ellenében.) Kérdés tehát, hogy az intézkedésnek van-e/lehet-e érdemi hatása a vállalkozói szférára.

3. További bizonytalanságot rejt, hogy a pénzügyi-beszámolási követelmény-rendszernek (amely magába foglalja a nyilvántartások vezetését, a számviteli beszámolást, és a könyvvizsgálatot is), csupán az egyik elemét, a könyvvizsgálati kötelezettséget változtatjuk. Önmagában a könyvvizsgálati értékhatár emelésének érdemi adminisztráció-csökkentési hatása nincs. Ha az elérendő cél egy egyszerűbb üzleti adminisztráció kialakítása, akkor valójában az egész pénzügyi-beszámolási rendszert kell felülvizsgálni. Ez az igény – hazánkhoz hasonlóan – számos országban felmerült már a közelmúltban, aminek hatására meg is indult egy átfogó munka az Európai Unióban. Ennek részeként kiemelten foglalkozik az unió is a kisvállalkozások számviteli egyszerűsítéseivel, valamint a könyvvizsgálat jövőbeli szerepével. Mivel a kérdéskört a legtöbb uniós tagállam prioritásként kezeli, jó esélye van annak, hogy a javaslatok kidolgozása és tárgyalása nem húzódik el, és így 1-1,5 éven belül konkrét lépéseket tehet hazánk is a rendszerszintű érdemi egyszerűsítés irányába (aminek vélhetően a könyvvizsgálati értékhatár-emelés is része lehet, más intézkedések mellett).
4. A pénzügyi válság hatásai jelenleg is sújtják a magyar vállalkozásokat, és a kitörési pontok keresése közben egyre inkább előtérbe kerülnek a „kreatív” megoldások, egyebek mellett a tranzakciók dokumentálásának tekintetében is. Kérdés, hogy könyvvizsgálat alóli mentesítés esetén az érintett vállalkozások mennyiben fogják előnyben részesíteni ezen „kreatív” megoldásokat, és ennek milyen gazdasági kihatásai lehetnek. A kérdéskör vizsgálata azért fontos, mert a jelenleg könyvvizsgálat köteles vállalkozói kör már elég nagy ahhoz, hogy pénzügyi nehézségek esetén nem lehet olyan egyszerűen megszüntetni a működését (mint például egy egyéni vállalkozás esetében), mert hosszabb távú szerződéses kötelezettségek kötik mind szállítói, mind vevői, mind munkavállalói oldalról, ugyanakkor vélhetően jelentős tartalékai sem halmozódtak fel, ezért a talpon maradás érdekében erős lehet a motivációja a szabályok rugalmas értelmezésére, a „szürke” gazdaság irányában történő elmozdulásra.
5. A mai magyar vállalati struktúra, gazdasági kultúra, vállalkozói magatartás és adómorál mellett egyáltalán nem időszerű és ésszerű a kötelező könyvvizsgálat értékhatárának megemelése. Egyrészt az ellenőrzési funkció csökkentésének szükségességét semmiféle hatástanulmány nem támasztja alá, nem igazolja. Alapvetően ösztönző érdek az ellenőrzöttség magas szinten tartása. Másrészt a nem könyvvizsgált cégeknél szinte nincs is olyan adóellenőrzés, ami ne megállapítással zárulna. Tapasztalataink szerint épp az elkülönült management nélküli kisvállalkozások esetében nagyobb a hajlandóság és a lehetőség a szabályszerűség „lazább” felfogására.
6. Az államnak, a költségvetésnek mindenképpen biztonságot jelent, hogy a gazdálkodó szervezeteknél jelen vannak a könyvvizsgálók. Értéket teremtenek a költségvetés számára azzal, hogy önkéntes jogkövetésre ösztönzik a vállalkozásokat, erősítik az ellenőrzöttség tudatát. Egy külső szem, független szakértő jelenléte az egyik legfőbb visszatartó erő a visszaélések, csalások (fiktív számlák befogadása, bevétel eltitkolása, színlelt szerződések) elkövetése ellen, hozzájárul a gazdaság kifehéritéséhez, a költségvetési bevételek határidőre történő befolyásához, garantálja a mérleg tételek leltári alátámasztottságát, hozzájárul a vállalkozás adózási-számviteli-vagyongazdálkodási színvonalának emeléséhez. Igazságügyi szakértők tapasztalata alapján a fedezetelvonás, csalás, sikkasztás, adócsalás bűncselekmények jellemzően a nem könyvvizsgált vállalkozásoknál fordulnak elő. A bűnözők igyekeznek elkerülni a könyvvizsgálókat. A csőd- és felszámolási eljárás alá került vállalkozások döntő hányada a nem könyvvizsgált társaságokból kerül ki. Ha az értékhatár alatti vállalkozásoknál megszűnik a könyvvizsgáló által biztosított külső fék, akkor növekedhetnek a visszaélések, csökkenhetnek az adóbevételek, romolhat a számviteli adatok megbízhatósága, melyet csak az állam ellenőrző szerepének erősítésével lehet megfékezni. Ez viszont egyáltalán nincs összhangban az állam szerepének, az állami bürokrácia leépítésének, az állami működés költségei csökkentésének törekvéseivel. Az állam ellenőrző funkciója ráadásul jellemzően utóellenőrzés, míg a könyvvizsgálat egy folyamatos kontrollt jelent a cégek működésében. Az állam preventív ellenőrzést alig végez, azt is csak igen alacsony hatékonysággal.

7. A könyvvizsgálónak a 2007. évi CXXXVI. törvény alapján fontos a szerepe a pénzmosás és terrorizmus finanszírozása megelőzésében és megakadályozásában. A jelenlegi kormányzat egyik kiemelt célja a gazdaság „kifehérítése”. Az értékhatár felemelése szöges ellentétben áll ezzel a koncepcióval, ami tovább növelheti a csalások, szabálytalanságok, a pénzmosás elkövetésének kockázatát és a terrorizmus finanszírozásának mozgásterét. A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzésének és megakadályozásának folyamatában a könyvvizsgálók jelenleg kiemelt szerepet töltenek be, nem látszik olyan intézményrendszer, amely a jövőben ezt a feladatot hatékonyabban és állami oldalról nézve olcsóbban láthatná el. Ugyanakkor a törvény előírásainak betartása érdekében országunknak nemzetközi kötelezettségei is vannak.
8. Egy auditált beszámoló a hitelezők számára is növeli a cég megbízhatóságát, a gazdálkodásról közölt adatok hitelességét, a működés átláthatóságát. Hitelnyújtás esetén a hitelnyújtó az árbevétel nagyságától függetlenül ragaszkodik a hitelt igénybevevő átvilágításához, beszámolójának könyvvizsgálatához, amelynek utólagos elkészítése sokkal nagyobb terhet róhat a vállalkozásra, és lényegesebb idővesztéssel járhat, mint a folyamatos könyvvizsgálat.
9. A számviteli és adó kérdésekben nem járatos vállalkozások általában kiszolgáltatott helyzetben vannak saját könyvelőikkel szemben, akik elsősorban a minél egyszerűbb és gyorsabb megoldásokra törekednek. Így sok esetben kihasználatlanul maradnak azok a számvitel-politikai döntésekből fakadó előnyök, amelyekre a könyvvizsgáló mint a tulajdonos érdekeit szem előtt tartó szakember felhívhatja a figyelmet. Ezért inkább még ott is javasolható a könyvvizsgáló ellenjegyzése (egy megfelelőségi nyilatkozat, korlátozott könyvvizsgálat formájában) a beszámolókra, ahol az árbevételük alapján jelenleg nem kötelező a könyvvizsgálat. Ehhez persze ki kell dolgozni egy „megfelelőségi nyilatkozat” vagy egy „szűkített könyvvizsgálat” jogszabályi kereteit.
10. A kötelező könyvvizsgálat körét a jelenlegi magyar viszonyok ismeretében nem szűkíteni, hanem bővíteni kellene. Értékhatártól függetlenül el kellene gondolkodni a jogalkotóknak a könyvvizsgálat intézményének bevezetésén a következő esetekben:
  - már az első üzleti évet követően, ha a nettó árbevétel meghaladta a 100 millió forintot;
  - ne csak az árbevétel, hanem a mérlegfőösszeg (ugyancsak 100 millió forintos értékhatárral) függvénye is legyen a kötelező könyvvizsgálat (lásd éveken át elhúzódo beruházások, ingatlanfejlesztések);
  - kapcsoló vállalkozások esetén, ha a tulajdonosi struktúra ugyanaz, akkor adódjanak össze az egyedi árbevételek, mellyel kizárható lenne, hogy csak azért alapítsanak újabb és újabb cégeket, hogy elkerüljék egy külső ellenőrzés veszélyeit;
  - valamennyi állami tulajdonú vagy állami felügyelet alá tartozó (minisztériumi és önkormányzati) intézményre;
  - bármilyen összegű uniós vagy állami támogatások elnyerése esetén;
  - bármilyen közpénzt felhasználó szervezet esetében;
  - a Széchenyi hitellel gazdálkodó vállalkozások esetében;
  - valamennyi alapítványnál;
  - tízmillió forint feletti adóhiány megállapítás esetén.
11. A kötelező könyvvizsgálat értékhatára Finnországban, Máltán, Cipruson, valamint Norvégiában alacsonyabb, mint hazánkban, Svédországban és Lettországban velünk azonos mértékű. Nincs semmiféle uniós nyomás, amely a jogszabályi előírás alapján kötelező könyvvizsgálat értékhatárának emelését előírná. Az ezzel kapcsolatos uniós irányelv nem alulról, hanem felülről korlátozott, és azt a méretnagyságot rögzíti, ahol mindenképpen kötelező a könyvvizsgálat. A tagországok szabadon dönthetnek ezen értékhatár alatti előírásról.

12. A kötelező könyvvizsgálat értékhatárának tervezett bármilyen szintű emelése alapjaiban rázná meg a szakmát, a praktizáló könyvvizsgálók jelentős része (becsléseink szerint 40-50%-a) könyvvizsgálói munka nélkül maradna. Ez ráadásul elsősorban a vidéki könyvvizsgálókat érintené, ami különösen nehéz helyzetbe hozná ezeket a szakembereket, a tudásuknak megfelelő alternatív munkalehetőségek hiányában. Egyúttal a mai könyvvizsgálati piac alapvető átrendeződéséhez vezetne, amelynek következményeként jelentős piaci koncentráció következne be területileg a főváros, üzletileg a nagy nemzetközi könyvvizsgáló társaságok felé. Tekintettel arra, hogy a könyvvizsgálati szabályozás előtt álló egyik legnagyobb kihívás napjainkban éppen a túlzott piaci koncentráció visszaszorítása, nem tartjuk célszerűnek állami beavatkozással mesterségesen gerjeszteni azt.

Össességében a jogszabály alapján kötelezően előírt könyvvizsgálat értékhatárának tervezett megemelését a 78 éves múlttal rendelkező, és az elmúlt 13 évben kemény és következetes szervezési, oktatási, szabályalkotási munkával megújuló, 5 636 tagot számláló Magyar Könyvvizsgálói Kamara nem tudja másképpen értelmezni, mint egy törekvést a könyvvizsgálói intézményrendszer szétzilálására.

Budapest, 2011. február 1.